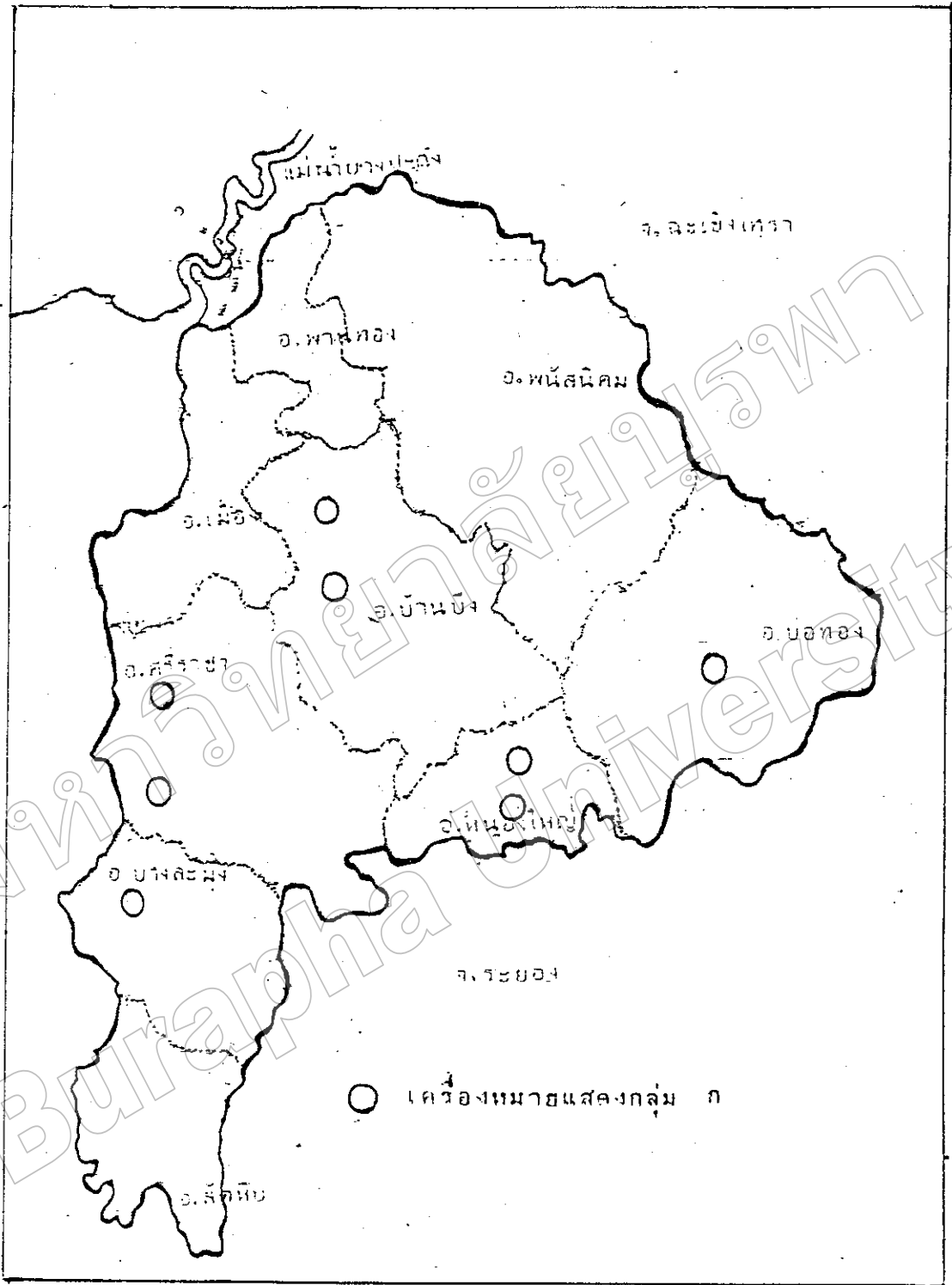

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรี โดยการใช้
ลักษณะของวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่ม 1 คือ กลุ่ม ก กลุ่มเดียว เมื่อดูลักษณะของวรรณยุกต์
แล้วจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯมากที่สุด กลุ่มภาษาน้อย
กลุ่มที่ 1 (กลุ่ม ก) นี้ พบในบริเวณส่วนกลางของจังหวัดชลบุรี ได้แก่ จุดเก็บ
ข้อมูลในอำเภอศรีราชา อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่ จุดเก็บข้อมูลใน
บริเวณตอนใต้ของอำเภอบ่อทองส่วนที่ติดกับจังหวัดระยอง และจุดเก็บข้อมูล
ตอนเหนือของอำเภอบางละมุงส่วนที่ติดกับอำเภอศรีราชา

ภาพประกอบ 15 ภาพแสดงพื้นที่การกระจายของภาษาล้านน้อยของกลุ่ม 1 (กลุ่ม ก)

ภาษาในกลุ่ม 1 นี้ มีวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง มีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
เป็นดังนี้

- ว.1 วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
- ว.2 วรรณยุกต์กลาง-ระดับ
- ว.3 วรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ
- ว.4 วรรณยุกต์สูง-ต่ำ
- ว.5 วรรณยุกต์สูง-ระดับ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ๗	ว.3	ว.4	ว.3	
2	ว.2				
3	๗	๗	๗	๗	๗
4	ว.4	ว.5	ว.4	ว.5	
	๗	๗	๗	๗	

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่ม 1
กับภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งกัลยา ดึงศักดิ์ (2525) ได้วิจัยไว้ ดังจะแสดงให้เห็น
เห็นในตารางต่อไปนี้

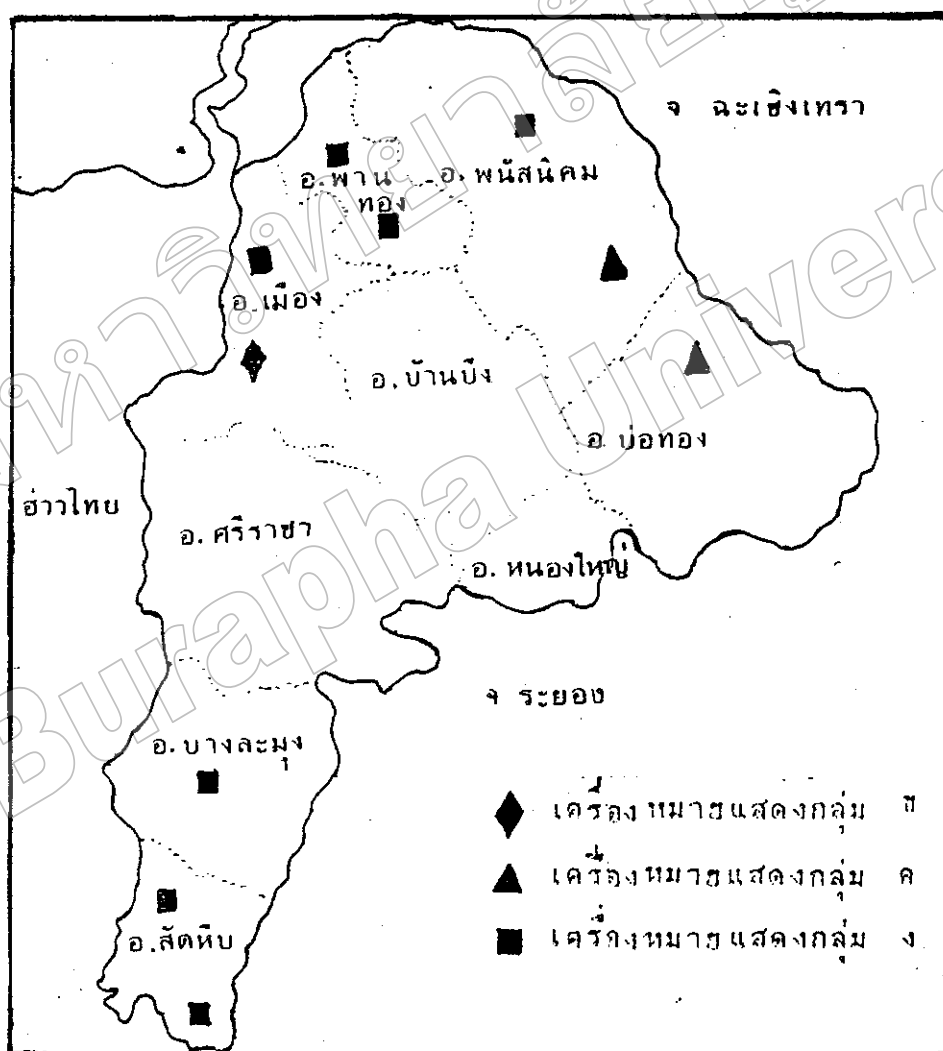
ตาราง 7 ตารางเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัด
ชลบุรีกลุ่ม 1 (กลุ่ม ก) กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

ลำดับวรรณยุกต์	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่ม 1	ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ (กัลยา ติงศภัทิย์)
ว.1	2-4	2-4
ว.2	3-3	3-3
ว.3	2-2	2-1
ว.4	4-1	4-2
ว.5	4-4	4-4

จากผลการเปรียบเทียบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นย่อยจังหวัดชลบุรี
กลุ่ม 1 กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเห็นว่าคล้ายคลึงกัน ต่างกันเฉพาะ
วรรณยุกต์ที่ 3 ซึ่งภาษาไทยถิ่นย่อยจังหวัดชลบุรีกลุ่มนี้เป็นเสียงต่ำ-ระดับ ส่วน
ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯเป็นเสียงต่ำ-ตก และวรรณยุกต์ที่ 4 ซึ่งภาษาไทยถิ่นย่อย
จังหวัดชลบุรีกลุ่ม 4 เป็นเสียงสูง-ตก แบบพัสัยกว้าง คือ ตอนต้นของเสียงอยู่ที่
ระดับเสียงที่ 1 และตอนท้ายของเสียงตกลงมาอยู่ที่ระดับเสียงที่ 1 ในขณะที่
ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯเป็นเสียงสูง-ตก แบบพัสัยกว้างที่ตอนต้นของเสียงอยู่ที่
ระดับเสียงที่ 4 และตอนท้ายของเสียงตกลงมาอยู่ที่ระดับเสียงที่ 2 (ดูรายละเอียด
หน้า 48-49 ประกอบ)

อย่างไรก็ตาม เสียงวรรณยุกต์ทั้ง 2 เสียงดังกล่าวต่างก็มีจุดเริ่มต้น
ของเสียงเหมือนกัน ต่างกันเฉพาะตอนท้ายของเสียงเท่านั้น

2. กลุ่ม 2 คือ กลุ่ม ข ค และ ง (ดูรายละเอียดของกลุ่ม ข ค และ ง หน้า 80-82) ได้แก่ ภาษาถิ่นย่อยที่พูดกันในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม ส่วนเหนือของอำเภอบ่อทอง หรือบริเวณส่วนเหนือของจังหวัดชลบุรีที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทรา และแม่น้ำบางปะกงกับอ่าวไทย และภาษาถิ่นย่อยที่พูดในอำเภอสัตหีบและจุดเก็บข้อมูลที่อยู่ทางตอนใต้ของอำเภอ บางละมุงส่วนที่อยู่ติดกับอำเภอสัตหีบ

ภาพประกอบ 16 ภาพแสดงพื้นที่การกระจายของภาษาถิ่นย่อยกลุ่ม 2 (กลุ่ม ข ค และ ง)

ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่ม 2 นี้แยกได้เป็น 3 กลุ่มย่อย ดังมีชื่อสรุปของ
 สัทลักษณะต่อไปนี้

กลุ่ม ข ได้แก่ ภาษาถิ่นย่อยที่พูดในตำบลเหมือง อำเภอเมือง ซึ่งมี
 ลักษณะที่ต่างจากภาษาถิ่นอื่นทั้งหมดในกลุ่มนี้ ภาษาในตำบลเหมืองนี้มีวรรณยุกต์
 5 หน่วยเสียง มีสัทลักษณะของวรรณยุกต์เป็นดังนี้

- ว.1 วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
- ว.2 แบ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียงคือ
 - ว.2.1 เสียงกลาง-ระดับ
 - ว.2.2 เสียงต่ำ-ระดับ-ขึ้น
- ว.3 วรรณยุกต์สูง-ระดับ
- ว.4 วรรณยุกต์ต่ำ-ตก
- ว.5 วรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย

A B C DL DS

1	ว.1 ┘	ว.3	ว.4	ว.3
2	ว.2.1 ┘	┘	┘	┘
3	ว.2.2 ┘	ว.4 ┘	ว.5 ┘	ว.4 ┘

กลุ่ม ค ได้แก่ ภาษาที่พูดในตอนเหนือของอำเภอบ่อทอง คือ ตำบลบ่อทอง และตอนใต้ของอำเภอน้ำสนิม คือตำบลกุงโจ่ง ซึ่งเป็นบริเวณตอนกลางค่อนข้างไปทางเหนือของจังหวัดชลบุรีติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ภาษากลุ่มนี้มีลักษณะของวรรณยุกต์เป็นดังนี้

- ว.1 วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
- ว.2 วรรณยุกต์กลาง-ระดับ
- ว.3 วรรณยุกต์สูง-ระดับ
- ว.4 วรรณยุกต์กลาง-ตก
- ว.5 วรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตก

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ↓	ว.3	ว.4	ว.3	
2	ว.2 ┌	┌	┌	┌	
3		ว.4	ว.5	ว.4	ว.5
4		┌	┌	┌	┌

กลุ่ม ง ได้แก่ ภาษากลุ่มย่อยที่พูดในตอนเหนือของอำเภอเมือง คือตำบลหนองไม้แดง อำเภอพานทอง ตอนเหนือของอำเภอน้ำสนิม คือตำบลวัดโบสถ์ โดยสรุปก็คือ บริเวณตอนเหนือของจังหวัดชลบุรีที่อยู่ติดต่อกับจังหวัด

ละเชิงเทราทางทิศตะวันออกและติดต่อกับแม่น้ำบางปะกงกับอ่าวไทยทางทิศตะวันตก และภาษาในกลุ่มนี้ยังมีพูดอยู่ที่บริเวณตอนใต้ของจังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอสัตหีบ ตำบลหนองปลาไหล ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอบางละมุงและอยู่ติดกับอำเภอสัตหีบ ภาษากลุ่มนี้มีลักษณะของวรรณยุกต์เป็นดังนี้

- ว.1 วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
- ว.2 วรรณยุกต์กลาง-ระดับ
- ว.3 แบ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียงคือ
 - ว.3.1 เสียงต่ำ-ระดับ
 - ว.3.2 เสียงสูง-ระดับ
- ว.4 วรรณยุกต์กลาง-ตก
- ว.5 วรรณยุกต์สูง-ระดับ

A B C DL DS

1	ว.1 V	ว.3	ว.4	ว.3.1	ว.3.2
2	ว.2 F				
3		F	h	F	F
4		ว.4 h	ว.5 Fn	ว.4 h	ว.5 F

เมื่อเปรียบเทียบภาษาทั้ง 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่ม ข ค และ ง กับภาษาระยอง ซึ่งอรพิมพ์ บุญอากาศ (2511) และสมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์ (2522) ได้วิจัยไว้ นั้นปรากฏว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังจะเปรียบเทียบให้เห็นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 ตารางเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัด
ชลบุรีกลุ่ม 2 (กลุ่ม ข ค และ ง) กับภาษาระยอง

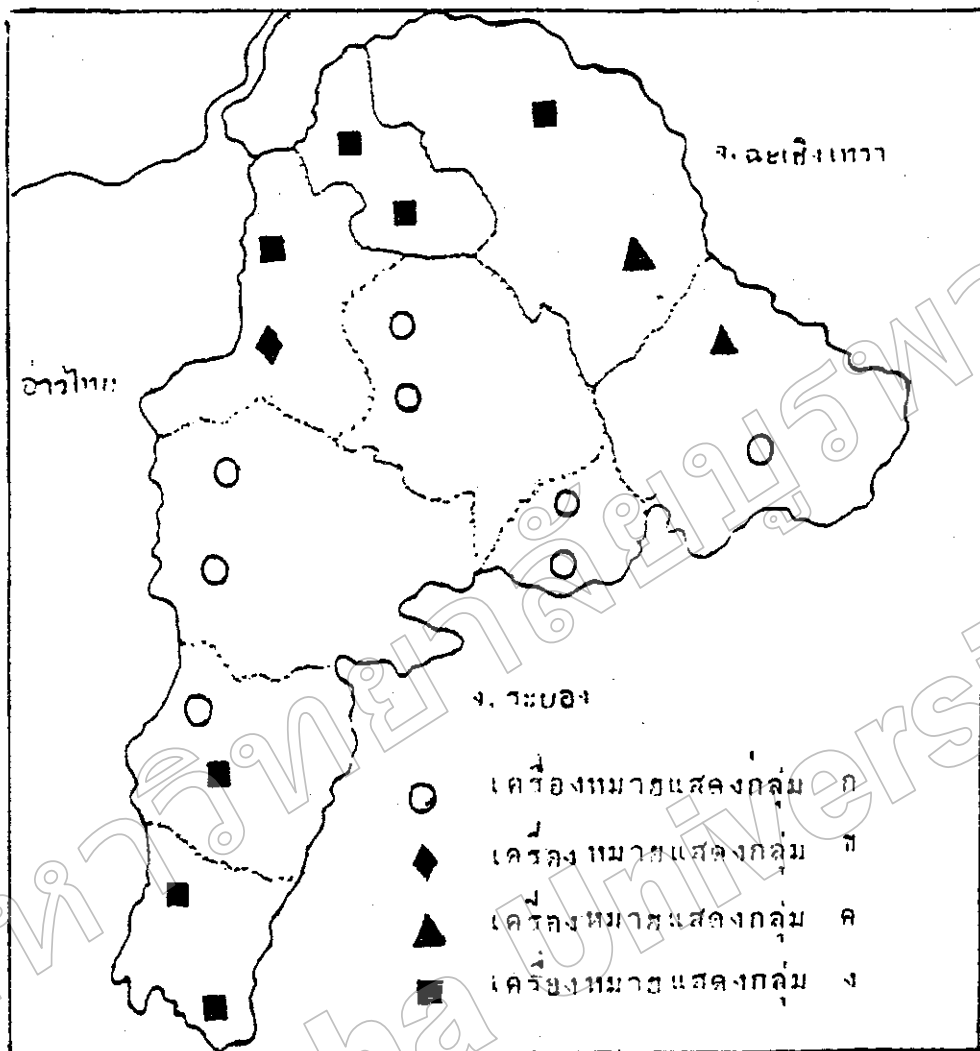
ลำดับวรรณยุกต์	ภาษาชลบุรี กลุ่ม ข ค ง	ภาษาระยอง (อรพิมพ์ บุญอาภา)	ภาษาระยอง (สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์)
ว.1	2-4	2-4	2-4
ว.2	3-3	3-3, 3-3-4	3-3, 3-3-3
ว.3	4-4	4-4	4-4, 2-2
ว.4	2-1	2-1	2-1
ว.5	4-5-4, 4-4	4-5-4, 4-4	4-5-2, 4-4-2

จากตารางเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัด
ชลบุรีกลุ่ม 1 (กลุ่ม ก) กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และตารางเปรียบเทียบ
สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรีกลุ่ม 2 (กลุ่ม ข ค และ ง)
กับภาษาระยอง ผู้วิจัยจะได้เปรียบเทียบให้เห็นสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ทั้งหมด
ดังนี้

ตาราง 9 ตารางเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัด
ชลบุรีกลุ่ม 1 (กลุ่ม ก) กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และสัทลักษณะ
ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรีกลุ่ม 2 (กลุ่ม ข ค
และ ง) กับภาษาระยอง

ลำดับ วรรณยุกต์	ภาษาไทยถิ่น กรุงเทพฯ	ภาษาไทยถิ่น จังหวัดชลบุรี กลุ่ม 1 (กลุ่ม ก)	ภาษาไทยถิ่น จังหวัดชลบุรี กลุ่ม 2 (กลุ่ม ข ค และ ง)	ภาษาระยอง
ว.1	2-4	2-4	2-4	2-4
ว.2	3-3	3-3	3-3	3-3, 3-3-4
ว.3	2-1	2-2	4-4	4-4, 2-2
ว.4	4-2	4-1	2-1	2-1
ว.5	4-4	4-4	4-5-4, 4-4	4-5-4, 4-4, 4-5-2, 4-4-2

เมื่อนำภาษา 2 กลุ่มนี้คือ กลุ่ม 1 (กลุ่ม ก) และกลุ่ม 2 (กลุ่ม ข
ค และ ง) มาแสดงให้เห็นถึงการกระจายในพื้นที่ของจังหวัดชลบุรีทั้งหมดปรากฏ
ว่า มีการกระจายดังนี้

ภาพประกอบ 17 แผนที่แสดงกลุ่มภาษาไทยถิ่นย่อยจังหวัดชลบุรีทั้งหมด (กลุ่ม ก ข ค และ ง)

จะเห็นได้ชัดว่า ภาษาไทยถิ่นย่อยจังหวัดชลบุรีกลุ่ม 1 มีพูดในบริเวณตอนกลางของจังหวัดชลบุรี ส่วนกลุ่ม 2 พูดอยู่บริเวณตอนเหนือและตอนใต้ของจังหวัดชลบุรี

การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรีแสดงให้เห็นว่าระบบวรรณยุกต์ของภาษานี้คล้ายคลึงกับระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และภาษาระยอง คือ

มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงเท่ากัน แต่สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน การแยกเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน ยกเว้นอยู่เพียงที่ได้ยาดือ ที่ตำบลเหมือง ในช่อง DL4 และ DS4 ไม่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ในขณะที่ทุกตำบลมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ นอกจากนี้แล้วจำนวนเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน

ข้อสังเกต

1. จากการศึกษา ประวัติความเป็นมาของจังหวัดชลบุรี มีข้อสังเกต

คือ

- 1.1 ตามประวัติศาสตร์ สมัยรัชกาลที่ 3 ชาวจีนได้เดินทางมาค้าขายกับประเทศไทยโดยทางเรือ ซึ่งจังหวัดชลบุรีนั้นเป็นเมืองที่ติดชายฝั่งทะเล เป็นแหล่งท่ามาหากินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การค้าขายเพราะอยู่ใกล้กรุงเทพฯ และเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ผู้วิจัยคิดว่าชาวจีนเหล่านี้น่าจะมาขึ้นบกที่จังหวัดชลบุรีตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น และน่าจะมาขึ้นบกที่อำเภอศรีราชา เพราะสังเกตจากลักษณะของภาษาแล้วภาษาในกลุ่มอำเภอศรีราชา อำเภอบ้านบึง อำเภอนนทบุรี บางส่วนของอำเภอบ่อทอง และบางส่วนของอำเภอบางละมุง มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษากรุงเทพฯ เพราะอำเภอเหล่านี้มีคนจีนอาศัยอยู่มาก จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่า อำเภอศรีราชาเป็นที่ท่ามาหากินของชาวจีนมาก่อนและมีการติดต่อกับคนกรุงเทพฯ มาก เพราะเป็นแหล่งค้าขายที่คนกรุงเทพฯ ต้องผ่านอยู่ตลอดเวลา ชาวจีนเหล่านี้จะเรียนรู้ภาษาที่ส่อจากคนกรุงเทพฯ มากกว่าเรียนรู้ภาษาถิ่นจังหวัดชลบุรี เพราะต้องมีการติดต่อกับคนกรุงเทพฯ มากกว่า ซึ่งน่าจะเป็นไปได้หรือไม่ที่ภาษาที่ส่อของคนจีนเหล่านี้ได้กระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

1.2 ประวัติศาสตร์ จังหวัดชลบุรี เป็นเมืองที่ตั้งขึ้นในสมัย

กรุงศรีอยุธยา และเคยรวมกับจังหวัดอื่นในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ผู้คนในจังหวัดเหล่านี้ได้ไปร่วมรบในสงครามกับพม่า สมัย พ.ศ. 2310 จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาระยองคล้ายคลึงกับภาษาในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยจึงคิดว่า ภาษาในกลุ่มจังหวัดทางภาคตะวันออกนี้น่าจะเป็นกลุ่มภาษาเดียวกัน เพราะผู้คนในจังหวัดดังกล่าวได้เคยรวมกลุ่มอยู่ด้วยกันและร่วมกันไปรบกับพม่าดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ภาษาที่ใช้จึงมีอิทธิพลต่อกัน สังเกตได้จากทางทิศเหนือและทางทิศใต้ของจังหวัดชลบุรีมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์คล้ายคลึงกับภาษาระยอง ซึ่ง อรพิมพ์ บุญอาภา (2511 : 159) และ สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ (2522 : 102) ได้ศึกษาไว้

2. การที่ตำบลเหมือง ซึ่งเป็นตำบลที่อยู่ในอำเภอเมือง มีการคมนาคมติดต่อกับคนถิ่นอื่นสะดวกเหมือนกับหมู่บ้านอื่น ๆ แต่ยังคงใช้ภาษาดั้งเดิมอย่างเหนียวแน่น อาจเป็นเพราะว่า ประการแรก คนในตำบลเหมืองไม่ต้องพึ่งพาใคร การทำมาหากินคล่อง พื้นที่ที่ทำกินอุดมสมบูรณ์และไม่ติดชายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่น ตำบลเหมืองจึงรักษาภาษาดั้งเดิมไว้ได้ แม้จะมีคนถิ่นอื่นผ่านไปไม่มีผลประการที่สอง ชาวตำบลเหมืองไม่ชอบการติดต่อค้าขาย แต่ชอบทำสวน ทำไร่ ทำนา เมื่อได้ผลผลิตก็มีคนมารับซื้อถึงที่ โดยที่ไม่ต้องเดินทางไปขายเอง และผู้ที่มารับซื้อคือคนในหมู่บ้านหนองมน และหมู่บ้านบางแสน ซึ่งอยู่ในตำบลแสนสุข และอยู่ใกล้กับตำบลเหมือง ภาษาที่ใช้ติดต่อกันของคนเหล่านี้ยังคงใช้ภาษาถิ่น โอกาสที่ภาษาของคนในตำบลเหมืองจะเปลี่ยนแปลงนั้นจึงยาก ส่วนภาษาในหมู่บ้านหนองมนและหมู่บ้านบางแสนนั้น ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเคยใช้ภาษาที่เหมือนกับตำบลเหมืองมาก่อน แต่เนื่องจากอิทธิพลของภาษาอื่น กล่าวคือ คนในหมู่บ้านหนองมนและหมู่บ้านบางแสนนั้น มีการติดต่อค้าขายกับคนกรุงเทพฯ อยู่ตลอดเวลา หมู่บ้านทั้งสองนี้จึงได้รับอิทธิพลจากภาษากรุงเทพฯ จึงทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไป ควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัยภาษาของหมู่บ้านทั้งสองในเชิงภาษาศาสตร์สังคมต่อไป

3. เมื่อดูจากแผนที่จังหวัดชลบุรี ทางด้านทิศเหนือของจังหวัดชลบุรี อยู่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีชาวมอญกับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามอาศัย ปะปนอยู่ในบางท้องที่ ผู้วิจัยจึงคิดว่าน่าจะได้มีการวิจัยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ว่าจะอยู่ในกลุ่มภาษาตะวันออกหรือภาษากรุงเทพฯ เพราะยังไม่ ปรากฏว่ามีผู้ใดวิจัยภาษาถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทราไว้เลย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ยังมีสิ่งที่น่าสนใจศึกษาต่อจากผลที่ได้จากการวิจัย ครั้งนี้อีกหลายประการ จึงขอเสนอแนะไว้ในที่นี้ เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาเสียง วรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นได้ศึกษาวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาคตะวันออก ทุกจังหวัดอย่างละเอียด ทั้งนี้ควรเริ่มต้นด้วยการศึกษาวิจัยวรรณยุกต์ในภาษาถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทราก่อน

2. หลังจากศึกษาเปรียบเทียบในข้อ 1 ควรหาเส้นแบ่งเขตภาษา (isogloss) ของภาคตะวันออก โดยการใช้ระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของ วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

3. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยภาษาตามแนวภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) เกี่ยวกับการแปรของเสียงวรรณยุกต์ในบางตำบล เช่น ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี